

Győri Ítéltábla

Az ügy száma: Pf.III.20.151/2025/6.

A felperesek: Felperes1 I.r.

Cím2

Felperes2 II.r.

Cím2

Felperes3 III.r.

cím4

Felperes4 IV.r.

cím5

Felperes6 VI.r.

cím7

Az I-II-III-IV-VI. r. felperesek jogi képviselője: képviselő3 ügyvéd

cím13

Az alperes: alperes1

Cím1

Az alperes képviselője: képviselő4 ügyvéd

Cím14

A per tárgya: kártérítés és sérelemdíj

Az elsőfokú bíróság neve és fellebbezéssel támadott határozatának száma:

Szombathelyi Törvényszék 15.P.20.084/2024/21.

A fellebbezést előterjesztő fél és a fellebbezés sorszáma:

Alperes 22. sorszám

V é g z é s

Az ítéltábla az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezi, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra és új határozat hozatalára utasítja.

A másodfokú perköltséget a felperesek, mint egyetemleges jogosultak javára 2.717.800,- (kétmillió-hétszáztizenhétezer-nyolcszáz) Ft-ban, az alperes javára 1.070.000,- (egymillió-hetvenezer) Ft-ban állapítja meg.

A másodfokú eljárásban felmerült meg nem fizetett fellebbezési illeték összegét 2.500.000,- (kétmillió-ötszázezer) Ft-ban állapítja meg.

A végzés ellen fellebbezésnek nincs helye.

I n d o k o l á s

Az elsőfokú bíróság határozata

A Szombathelyi Törvényszék - a fellebbezéssel támadott ítéletével - kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg

az I. r. felperesnek 23.000.000 Ft, míg a II. r. felperesnek 26.000.000 sérelemdíjat, valamint ezen összeg után 2021.10.06. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot;

a III. r. és IV.r. felperesnek – személyenként - 14.250.000 Ft sérelemdíjat, valamint ezen összeg után 2021.10.06. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot, továbbá a részükre személyenként 2024.12.16. napján megfizetett 750.000 Ft tőkének 2021.10.06. napjától 2024. január 16. napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot;

a II. r. és VI.r. felpereseknek, mint a néhai V. r. felperes jogutódjainak – személyenként - 6.750.000 sérelemdíjat, valamint ezen összegnek 2021.10.06. napjától, a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát;

a VI.r. felperesnek a részére 2024.12.16. napján megfizetett 750.000 Ft tőkének 2021.10.06. napjától 2024. január 16. napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatát.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy 15 napon belül fizessen meg az I. r. felperesnek 164.900 Ft vagyoni kártérítést, valamint ezen összeg utáni, 2021.10.06. napjától a kifizetés napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamatot.

Az elsőfokú bíróság kötelezte az alperest, hogy fizessen meg a felpereseknek, mint egyetemleges jogosultaknak 1.609.525 Ft perköltséget, továbbá 1.500.000 Ft feljegyzett eljárási illetéket az államnak az ítélet rendelkező részében írt módon és határidőben.

Az elsőfokú bíróság a határozatának indokolásában rögzítette, hogy a felperesek - a 2021. október 5. napján közlekedési balesetben elhunyt - hozzátartozói: az I.r. felperes az édesanyja, a II.r. felperes a testvére, a III-IV. felperesek, valamint a per időtartama alatt elhunyt V.r. felperes pedig a nagyszülei. A II.r. és a VI.r. felperesek a néhai V.r. felperes perbeli jogutódjai.

Az alperes a közúti balesetet okozó egyéb érdekelt felelősségbiztosítója.

Az elsőfokú bíróság utalt arra, hogy a Szombathelyi Járásbíróság a - Szombathelyi Törvényszék 2023. december 5-én kelt, 13.Bf.78/2023/10. számú végzésével helybenhagyott - 34.B.57/2023/7. számú ítéletével a balesetet okozó egyéb érdekelt büntetőjogi felelősségét állapította meg.

A törvényszék rögzítette, hogy a kárrendezési eljárás során az alperes az I.r. felperesnek 4.500.000 forint, majd a peres eljárás során további 2.500.000 forint, (összesen 7.000.000 forint) sérelemdíjat; a II.r. felperesnek 2.500.000 forint, majd a per folyamán további 1.500.000 forint (összesen 4.000.000 forint) sérelemdíjat; a III-IV.r. felperesek részére 1.500.000 forint sérelemdíjat és ezen összegek késedelmi kamatait fizette meg; míg az V.r. felperes jogutódjai, azaz a II.r. és VI.r. felperes részére személyenként 750.000 forint sérelemdíjat teljesített. A törvényszék megállapította, hogy a vagyoni károk közül az alperes 21.480 forintot és kamatait fizette meg az I.r. felperesnek.

Az elsőfokú bíróság az ítéletének indokolásában rögzítette, hogy a felperesek – az alperesi teljesítésekre tekintettel – a megváltoztatott kereseti kérelmükben kérték kötelezni az alperest az I.r. felperesnek 23.000.000 forint, a II.r. felperesnek 26.000.000 forint, a III-IV.r. felpereseknek személyenként 14.250.000 forint, a II.r. és VI.r. felpereseknek, mint az V.r.

felperes jogutódjainak személyenként 6.750.000 forint sérelemdíj és ennek törvényes mértékű késedelmi kamatai megfizetésére.

Kártérítés jogcímén kérték kötelezni az alperest az I.r. felperes javára összesen 164.900 forint megfizetésére, amely a gyászruha 76.907 forint költségéből és a hagyaték átvételével kapcsolatos 87.993 forint költségéből állt.

A perköltségre igényt tartottak.

A felperesek arra hivatkoztak, hogy a mindössze 21 éves közeli hozzátartozójuk elvesztése a családot mélységesen megviselte. A pszichés státuszuk alátámasztására a felperesek igazságügyi pszichológus, illetve igazságügyi pszichiáter szakértő kirendelését kérték.

A felperesek utaltak arra, hogy a korábban életvidám, munkaszerető I.r. felperes (édesanya) a férje halálát követő 4. évben veszítette el a gyermekét, a traumát feldolgozni nem tudja, megkeseredetté és zárkózottá vált; a létezése a mindennapok túlélésére szorítkozik.

Az I.r. felperes 2021. november 8-án soron kívüli pszichiátriai ellátásban részesült, ahol rögzítették, hogy alvászavara és hullámzó szorongása van, figyelme beszűkült, jövőképe bizonytalan, közepes depressziós epizódban szenved, amelyre tekintettel gyógyszeres kezelésben részesül.

A II.r. felperes (testvér) tekintetében arra hivatkoztak, hogy az édesanyja támogatására hazaköltözött, a párkapcsolatát feladta, a fájdalmát magába zárja.

A keresetben előadottak szerint a III.r. alperest (helyesen: III.r. felperest), a nagyszülőt az unokája elvesztése megviseli, sokat sír. A 2021. október 25-én elvégzett pszichológiai vizsgálat szerint zaklatott, többféle nyugtatót szed.

Az alperes a kereset elutasítását, felperesek perköltségben marasztalását kérte.

A kereseti kérelem jogalapját nem vitatta, azonban állította, hogy az általa megfizetett sérelemdíjak és kártérítési összegek a felpereseket ért vagyoni és nem vagyoni hátrányok kompenzálására elegendők.

Az elsőfokú bíróság a kereseti kérelemnek helyt adó ítéletében az Alaptörvény I. cikk (1) bekezdésének, VI. cikk (1) bekezdésének és XX. cikk (1) bekezdésének felhívásával, a Ptk. 6:519. §-a, valamint a Ptk. 2:43. § a) pontja alapján – figyelemmel az alperes e körben tett elismerő nyilatkozatára is – a kereseti kérelem jogalapjának fennálltát állapította meg.

Leszögezte, hogy az egységes bírói gyakorlat szerint a közeli hozzátartozó elvesztése önmagában megalapozza a sérelemdíj iránti igényt.

A kereseti kérelem összecszerűségével kapcsolatosan utalt a Ptk. 5:522. § (1)-(2) bekezdésére (helyesen 6:522. § (1)-(2) bekezdése), valamint a Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdéseire.

A törvényszék - a Kúria Pfv.III.20.632/2024/8. (BH.2025.38.) számú precedensértékű döntésére hivatkozással - azt rögzítette, hogy a sérelemdíj összegek megállapítása során az adott ügy egyedi körülményei mérlegelésének van alapvető jelentősége, a bírói gyakorlatban formálódó értékszínvonal (a sérelemdíj) összeg meghatározásának csak a nagyságrendi behatárolásához ad szempontot.

A törvényszék kitért arra, hogy a felperesek által igényelt sérelemdíjak összege nem eltűzött, mivel az I.r. felperes a férje halálát követő 4 éven belül vesztette el a vele egy háztartásban élő, 21 éves, szeretett gyermekét, aki a támasza volt.

A II.r. felperes a hozzá közelálló testvérét vesztette el, és az így kialakult tragikus helyzet miatt a párkapcsolata is megszűnt.

A III-IV-V.r. felperesek pedig szerető unokájukat vesztették el.

A néhai hozzátartozójuk halála miatt érzett fájdalom, és lelki nehézségek az azóta eltelt idő alatt sem enyhültek.

A fentiekre tekintettel a kereseti kérelemben kért sérelemdíjak összegét az elsőfokú bíróság megalapozottnak ítélte.

A törvényszék kitért arra, hogy az alperes a felperesek „mentális sérültségét” nem vitatta, a kirendelendő pszichológus szakértőnek kérdéseket nem tett fel, az orvosi iratokkal kapcsolatosan észrevételt nem tett, ezért az elsőfokú bíróság a pszichológus szakértői bizonyítást, – amely a felpereseket további traumának tenné ki - szükségtelennek ítélte, és a Pp. 276. § (3) és (5) bekezdése, valamint a Pp. 278. § (1) bekezdése alapján mellőzte.

A vagyoni kártérítés vonatkozásában a törvényszék a keresetnek helyt adó döntését azzal indokolta, hogy az I.r. felperes a 164.900 forint összegű vagyoni kár felmerülését igazolta, az alperes pedig alaptalanul hivatkozott arra, hogy a gyászruha költségére az I.r. felperes azért nem tarthat igényt, mivel az később is használható.

A fellebbezés

Az alperes a fellebbezésében az elsőfokú ítélet megváltoztatását kérte akként, hogy a megítélt sérelemdíjak összegét az I.r. felperes esetében 15.500.000 forintra, a II.r. felperes esetében 10.000.000 forintra, a III-IV.r. felperesek tekintetében – személyenként - 5.000.000 forintra, a II. és VI.r. felpereseknek, mint V.r. felperes jogutódjainak megítélt sérelemdíjat pedig – személyenként - 2.500.000 forintra, és mindezen összegek után 2021. október 6. napjától járó törvényes mértékű késedelmi kamataira szállítsa le annak megállapításával, hogy ezen összegeket az alperes a felperesek részére már teljesítette.

Kérte mellőzni az elsőfokú ítéletnek az alperest a III.r., a IV.r. és az VI.r. felperesnek – személyenként - 750.000 forint tőke után 2021. október 6. napjától 2024. január 16. napjáig járó, a késedelemmel érintett naptári félév első napján érvényes jegybanki alapkamattal megegyező mértékű késedelmi kamat megfizetésére kötelező rendelkezését.

Az I.r. felperes vagyoni kártérítés iránti követelését teljes egészében kérte elutasítani.

A másodfokú perköltségre igényt tartott.

A fellebbezésének indokaként az elsőfokú ítélet megalapozatlanságára hivatkozott.

Az alperes utalt arra, hogy az elsőfokú eljárásban valóban nem vitatta azt a nyilvánvaló tény, hogy a közeli hozzátartozó halála megviseli a családtagokat, azonban az őket ért pszichés hátrányok mértéke, mibenléte megállapításához olyan különleges szakértelem szükséges, amellyel a bíróság nem rendelkezik, és ami igazságügyi pszichológus szakértői vélemény beszerzését indokolta volna.

Az alperes azért nem fogalmazott meg kérdéseket a pszichológus szakértő részére, mivel a felperesek bizonyítási érdeke volt az őket ért lelki hátrányok igazolása szakértő kirendelése útján.

Az elsőfokú bíróság tehát a felperesek által indítványozott szakértői bizonyítást alaptalanul mellőzte, ennek hiányában pedig a megítélt sérelemdíj összegek megalapozatlanok.

Az elsőfokú bíróság ezen eljárása a Pp. 300. § (1) bekezdését sérti.

Az alperes valamennyi felperes részére megítélt sérelemdíj összeget eltúlzottnak tartotta, és állította, hogy azok nem állnak összhangban a hasonló hátrányokat szenvedett károsultak részére megállapított sérelemdíj összegekkel.

Az alperes felperesenként számbavette a részükre kifizetett részteljesítéseket, és megállapította, hogy az I.r. felperes részére összesen 15.500.000 forint, a II.r. felperes részére összesen 10.000.000 forint, a III.r. és IV.r. felperesek részére – személyenként – 5.000.000 forint, továbbá

a II.r. és a VI.r. felpereseknek, mint az V.r. felperes jogutódjainak javára személyenként 2.500.000 forint sérelemdíjat és annak késedelmi kamatát fizette meg

Az alperes álláspontja szerint a már teljesített sérelemdíjak - figyelemmel a szakértői bizonyítás hiányára is - arányban állnak a felpereseket ért nem vagyoni hátrányokkal.

Az alperes kitért arra, hogy a III.r., IV.r. és VI.r. felpereseknek 2024. december 17-én (és nem 2024. december 16-án) – személyenként – kifizetett 750.000 forint sérelemdíj után járó kamatokat is teljesítette, ezért az elsőfokú ítéletnek ezen 750.000 forint tőke után 2021. október 6-tól 2024. január 16. napjáig járó törvényes késedelmi kamataiban marasztaló rendelkezései megalapozatlanok.

Az alperes a Pp. 371. § (1) bekezdés d) pontjára utalással arra hivatkozott, hogy a fellebbezésben nem szükséges jogszabálysértést megjelölni, ha a felülbírálati jogkör gyakorlásának az nem feltétele.

Másodlagosan hivatkozott arra, hogy az elsőfokú bíróság a pszichológus szakértő kirendelésének elmulasztásával a Pp. 300. § (1) bekezdését, a felperesek által elszenvedett életvitelbeli hátrányok okszerűtlen értékelésével pedig a Pp. 279. § (1) és (3) bekezdését sértette meg.

A vagyoni károk elszámolása körében az alperes kifogásolta, hogy a törvényszék a gyászuha költség egészének megtérítését indokoltnak tekintette, és az ezen a címen már teljesített összegben túl, további 76.907 forintnak a megfizetésére is kötelezte az alperest, noha a gyászuha a későbbiekben is felhasználható.

Az elsőfokú bíróság ezzel a rendelkezéssel megsértette a Ptk. 6:522. § (2) bekezdés c) pontját, mert a gyászuha teljes költségének megítélésével olyan kiadást tekintett megalapozottnak, amely nem szükséges a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez.

Az alperes a fellebbezésében kérte elutasítani a hagyatékkal kapcsolatos költségek jogcímén az I.r. felperes javára megítélt 87.993 forint és kamatai kárigényt is, mivel az I.r. felperes a hagyaték átadásával vagyont szerzett, így az ezzel együtt járó költség nem tekinthető sem a vagyonban beállott értékcsökkenésnek, sem elmaradt vagyoni előnynek, sem a károsultat ért vagyoni hátrányok kiküszöböléséhez szükséges költségnek.

Álláspontja szerint az elsőfokú bíróság ezzel megsértette a Ptk. 6:522. § (2) bekezdését, ugyanis a hagyatékkal kapcsolatos költségek nem tekinthetők kárnak, az alperes ennek fizetésére nem kötelezhető.

Utalt arra, hogy az elsőfokú bíróság a hagyatékkal kapcsolatos költségek tekintetében a keresetnek helyt adó döntését egyáltalán nem indokolta meg.

A fellebbezési ellenkérelem

A felperesek fellebbezési ellenkérelme az elsőfokú ítélet helybenhagyására és az alperes perköltségben marasztalására irányult.

A felperesek álláspontja szerint az alperes alaptalanul sérelmezi a pszichológus szakértő kirendelésének elmaradását.

Az elsőfokú bíróság ugyanis a felperesek személyes meghallgatása útján az őket ért személyiségi jogi sérelem súlyáról meggyőződött, az alperes a felperesek pszichés állapotát, és az általuk előadottakat nem vitatta (15.P.20.084/2023/13.jkv. 6.o.), ezért az alperes által elismert tényekre bizonyítási eljárás lefolytatása szükségtelen volt.

Az elsőfokú bíróság tehát a szakértő kirendelésének mellőzésével a Pp. 300. § (1) bekezdését nem sértette meg.

A felperesek a sérelemdíj összegszerűségének meghatározását érintően egyetértettek az elsőfokú bíróság által felhívott Kúria Pfv.III.20.632/2024/8. számú döntésben kifejtettekkel.

A felperesek kitértek arra, hogy az alperes alaptalanul hivatkozik a megítélt sérelemdíjak csökkentésének indokaként arra, hogy azok mértéke nincs összhangban a hasonló hátrányokat elszenvedett károsultak javára más eseti döntésekben megállapított összegekkel.

Egyetértettek a törvényszék – BH. 2025.38. számú döntéssel alátámasztott – azon álláspontjával, miszerint a bíróságot nem kötik az összehasonlításra alkalmas döntések, a sérelemdíj mértékét mérlegeléssel, az adott ügy egyedi körülményei alapján kell meghatározni.

A felperesek javára megállapított sérelemdíjak mértéke arányban áll az őket ért hátrányokkal, ezért a megítélt összegek mérséklése – az ítélethozatalt követően teljesített összegek beszámításán túl – nem indokolt.

Az I.r. felperes a vagyoni kárigényének elutasítására irányuló fellebbezési érvelésre tekintettel kiemelte, hogy a kára a gyászruhák számlákkal igazolt teljes költsége, ugyanis azok beszerzésére a gyermeke elvesztése miatt kényszerült; a gyászruhák megvásárlásából vagyoni előnye nem származott, függetlenül attól, hogy azok a későbbiekben felhasználhatók-e.

A halálos közlekedési baleset hiányában a hagyatéki költségek sem merültek volna fel.

Ezért a teljes kártérítés elve alapján a gyászruha költsége és a hagyatéki költségek megtérítése is indokolt.

A III.r. és IV. r. felperesek érvelése szerint az alperest a 2024. december 16. napján a javukra személyenként megfizetett 750.000 forint tőke után 2021. október 6-tól 2024. január 16-ig járó törvényes késedelmi kamatok megfizetésére kötelező rendelkezés megalapozott, ugyanis az alperes az elsőfokú eljárásban a III, illetve IV.r. felperes vonatkozásában elismert 1.500.000-1.500.000 forint sérelemdíjból személyenként csak 750.000-750.000 forint sérelemdíjat teljesített.

A VI.r. felperes álláspontja szerint az alperest a 2024. december 16. napján részére megfizetett 750.000 forint tőke után 2021. október 6-tól 2024. január 16-ig járó törvényes

késedelmi kamatok megfizetésére kötelező rendelkezés is megalapozott, mivel az alperes ezen összegután késedelmi kamatot nem fizetett.

A felperesek utaltak arra, hogy az elsőfokú ítélet annyiban hiányos, hogy a II.r. felperesnek, mint V.r. felperes jogutódjának ugyanezen meg nem fizetett kamatösszegekről az elsőfokon eljáró bíróság elmulasztott rendelkezni.

Az ítéltábla döntése és indokai

Az alperes fellebbezése annyiban megalapozott, hogy az elsőfokú ítélet érdemi felülbírálatra nem alkalmas.

Az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú bíróság a bizonyítási eljárást teljes körűen nem folytatta le, az érdemi határozata a jogvita elbírálása szempontjából releváns tényeket (a tényállást), valamint az érdemi döntés ténybeli indokait nem tartalmazza, a jogi indokolás hiányos, ezért az ítélet olyan orvosolhatatlan formai hiányosságokban szenved, ami miatt érdemi felülbírálatra nem alkalmas.

A Pp. 346. §-a meghatározza a bíróság érdemi határozatának kötelező tartalmi elemeit.

A (4) bekezdés értelmében az indokolás a bíróság által megállapított tényeket, a feleknek a per tárgyára vonatkozó kérelmét, illetve nyilatkozatát és azok alapjának rövid ismertetését, az érdemi rendelkezés tartalmára történő utalást, továbbá a jogi indokolást tartalmazza.

Az (5) bekezdés tartalmazza – egyebek mellett –, a megállapított tényekre vonatkozó bizonyítékokat azokkal a körülményekkel együtt, amelyeket a bíróság a bizonyítékok mérlegelésénél irányadónak vett, a tények megállapításának egyéb körülményeit, továbbá azokat az okokat, amelyek miatt a bíróság valamely tényállítást nem talált bizonyítottnak, vagy amelyek miatt a felajánlott bizonyítást mellőzte.

Az elsőfokú bíróság határozata a fentiek közül több, alapvető tartalmi elemet nélkülöz: a felpereseknek a per tárgyára vonatkozó kérelmeit (magát a petitumot) az ítélet indokolása ugyan rögzíti, azonban annak alapja megjelölésével, azaz a felperesek ténybeli hivatkozásainak ismertetésével, továbbá az alperes ezeket cáfoló állításainak és érveinek összefoglalásával az elsőfokú bíróság adós maradt, noha ezen tartalmi elemeknek alapvető jelentősége van a jogvita kereteinek meghatározása szempontjából is (Pp.341.§. (1) bekezdés Pp.342.§. (1) bekezdés).

A fentiekén túl az elsőfokú bíróság ítéletének súlyos formai és egyben tartalmi hiányossága, hogy tényállást nem tartalmaz.

Az adott perben vizsgálendő, releváns tények a jogvita elbírálására irányadó anyagi jogszabályokból vezethetők le.

A jelen esetben a felperesek által érvényesített sérelemdíj iránti igények, valamint az I.r. felperes kártérítési igénye a Ptk. 2:52. § (1)-(3) bekezdése, illetve a Ptk. 6:519.§. és 6:522. §-ban írt szempontok alapján dönthetők el, ezért az ítéleti tényállásnak felperesenként ki kell terjednie a Ptk. felhívott rendelkezéseibe foglalt szempontok, mint tényállási elemek megállapítására.

A sérelemdíj funkciója a személyiségi jog megsértésével okozott nem vagyoni sérelmek kompenzálása. A Ptk. 2:52. § (3) bekezdése a sérelemdíj megítéléséhez, annak összegszerűségének meghatározásához az eset összes körülményének mérlegelését írja elő, valamint rögzíti azokat a szempontokat is, melyeket a bíróságnak a sérelemdíj indokoltságát illetően figyelembe kell vennie.

A sérelemdíj iránti igény elbírálásának alapjául szolgáló tényállásnak (a Ptk. 2:52. § (3) bekezdése alapján) ki kell terjednie – mindegyik felperes tekintetében – a sérelemdíj összegének mérlegelését befolyásoló valamennyi körülményre: azaz az őket ért egy vagy több személyiségi jogsértés mibenlétére, súlyára, a jogsértésnek a sértettre és a környezetre gyakorolt hatására, következményeire, a felróhatóság mértékére, a sérelmet szenvedett felet ért hátrányok részletes, egyediesített számbavételére, azok időbeli változására, a hátrányok enyhítésének módjára.

A fenti körülményeket együttesen, valamint a károsodáskor fennállt ár- és értékviszonyokat és a bírói gyakorlat összehasonlításra alkalmas, más ügyekben hozott döntéseit egybevetve és mérlegelve kell a bíróságnak a sérelemdíjakat az egyes felperesek esetében differenciáltan és individualizáltan meghatározni.

A jelen esetben a felperesek a kereseti kérelmüket a Ptk. 2:42. § (1) bekezdésében rögzített a magánélethez fűződő személyiségi joguk, és ennek részeként a családban éléshez fűződő joguk sérelmére alapították.

A családban éléshez való jog alapja a családtagok közötti szoros érzelmi, bizalmi kapcsolat, amely egy adott család tagjai között fennáll, amelyre jellemző egymás támogatása, segítése, a lelki kötődés, és a családi kötelék által nyújtott érzelmi biztonság (Kúria Pfv.III.20.606/2018/4.).

Ebből következően ezen személyiségi jogsértésre alapított sérelemdíj igény alapjául szolgáló tényállás megállapítása során az egyes felperesek által elszenvedett életmódbeli, egzisztenciális, szociális, családszerkezeti hátrányok feltérképezése során jelentősége van/lehet az elhunytal való rokoni kapcsolat közelségének, az érzelmi kötődés szintjének, az egymásra utaltság fokának, a kapcsolattartás rendszerességének és módjának, az egy háztartásban élés megvalósulásának, vagy hiányának, illetve az adott hozzátartozóra jellemző gyászfeldolgozás folyamatának és az érzelmi veszteség okozta esetleges pszichés károsodás bekövetkeztének is.

Az ítéltábla rögzíti, hogy a felperesek által elszenvedett esetleges pszichés károsodás mértékének egyediesített feltárásához (és az esetlegesen bekövetkező további, az egészséghez

fűződő személyiségi jogsérelem megállapításának alátámasztásához) a pszichológus szakértői bizonyítás általában nem mellőzhető.

Az elsőfokú bíróság ettől abban az esetben tekinthet el, amennyiben a Pp. 237.§. (1)-(2) bekezdésének megfelelő anyagi pervezetés körében tájékoztatja a feleket arról, hogy a pszichológus szakértő kirendelése hiányában a hozzátartozó elvesztése okozta hátrányok közül melyeket tekint köztudomásúnak, és a sérelemdíj összegszerűsége mérlegelése során - további bizonyítás lefolytatása nélkül is - figyelembevehetőnek; és a bizonyító fél ennek ismeretében sem terjeszt elő szakértői bizonyításra irányuló indítványt.

Az ítéltábla utal arra, hogy a felperesek lelki-mentális státusza, az őket ért pszichés károsodás és annak mértéke, a gyászfeldolgozás felperesenként egyedi folyamata szakértő közreműködése nélküli megállapítására és figyelembevételére akkor lett volna lehetőség, ha a felperesek – fent ismertetett szempontok szerinti – teljeskörű és részletes tényelőadást tesznek, amelyet az alperes maga is elismer, így a felek egyező tényelőadásaként az ítéleti döntés alapjául elfogadható.

A jelen esetben azonban az alperes azon általános jellegű kijelentése, hogy „az alperes nem vitatta a felperesek mentális sérültségét” (elsőfokú ítélet [24] bekezdés), a felperesek által elszenvedett pszichés károsodás bekövetkeztét, mibenlétét, mértékét, az általuk elszenvedett lelki hátrányokat nem támasztja alá, a pszichológus szakértői bizonyítást nem helyettesíti és nem pótolja.

Nyilvánvaló, hogy a közeli hozzátartozó halála a családtagokat negatívan érinti, annak megítélése azonban, hogy a családtag elvesztése egyedileg, személy szerint milyen jogsérelmet okozott számukra – és ez milyen összegű sérelemdíjjal kompenzálható – csak széleskörű, a családi- és életviszonyokat a haláleset előtti és utáni időszakban is részletesen felderítő bizonyítási eljárás alapján ítéltető meg. (Győri Ítéltábla Pf.III.20.068/2025/7/I.sz. ítélet).

Ennek hiányában ugyanis a felperesek által elszenvedett individualizált immateriális sérelem és annak mértéke nem határozható meg.

Kiemeli az ítéltábla, hogy a peres feleknek a Pp. 230. §-a szerinti személyes meghallgatása a Pp. 263. § (1) bekezdése és 279. § (1) bekezdése értelmében nem bizonyítási cselekmény, és a fél tényelőadása nem bizonyíték (Kúria Pfv. 20.160/2025/5.). A tényállást bizonyítékokra alapozva állapíthatja meg a bíróság a Pp. 276. § (1) bekezdése szerint, és a beszerzett bizonyítékok értékelése körében kell és lehet a fél előadását értékelni, azokkal egybevetni a Pp. 279. § (1) bekezdése értelmében. Önmagában a felpereseknek a személyes meghallgatásuk során tett nyilatkozata azonban nem bizonyíték, arra ítéleti tényállás nem alapozható. A bíróságnak a tényállást nem önmagában a felperesek nyilatkozata, hanem a perben beszerzett bizonyítékok alapján kell tehát megállapítania.

A fentiekben kifejtettek az I.r. felperes kártérítési igénye elbírálásának alapjául szolgáló tényállás megállapítása módszerében is zsinórmértékül szolgálnak.

A Ptk. 6:522.§. (1)-(3) bekezdése alapján kárelemenként fel kell tárni, majd a tényállásban rögzíteni az érvényesített vagyoni kár mibenlétét, mértékét, és a Ptk. 6:519.§. alapján az egyes felmerült károk, költségek perbeli balesettel való okozati összefüggését.

Az ítéltábla kitér arra, hogy az egyes tényállási elemek megállapításának elmaradása (tények hiánya) egyben azt is jelenti egyben, hogy az elsőfokú ítélet nem tartalmazza az egyes tényállási elemek alapjául szolgáló bizonyítékok megjelölését, összevetését és mérlegelését, továbbá azon indokok megjelölését sem, amik – az egyediesített mérlegelés során – az elsőfokú bíróság összecszerűség körében hozott érdemi döntéséhez vezet(het)tek volna (Pp.346.§. (5) bekezdés).

A tényállás teljes hiánya és az azt megalapozó bizonyítékok megjelölésének és értékelésének elmaradása olyan orvosolhatatlan formai és egyben tartalmi hiányosság, ami az ítéletet érdemben felülbírállhatatlanná teszi, ezért az ítéltábla a Pp. 380. § (1) bekezdés c) pontja alapján – tehát a fellebbezés és a fellebbezési ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül – az elsőfokú bíróság ítéletét hatályon kívül helyezte, és az elsőfokú bíróságot új eljárásra új határozat hozatalára utasította.

A perfelvételi szaktól megismételendő eljárásban az elsőfokú bíróságnak - a feleknek a per tárgyára vonatkozó pontos kérelmeinek és azok alapjának rögzítését követően – a szükséges bizonyítás lefolytatásával a jogvita elbírálására irányadó anyagi jogszabályok alapján releváns tényeket kell megállapítania, és számot kell adnia a felállított tényállás alapjául szolgáló bizonyítékokról és azok értékeléséről is.

A kifejtettek szerint megállapított tényállás felállítása esetén lesz az elsőfokú bíróság abban a helyzetben, hogy – tekintettel a kereseti kérelem jogalapjának az alperes általi elismerésére – a sérelemdíjak összecszerűsége és a kártérítési igény tekintetében megalapozott jogi következtetéseket vonjon le, és helytálló érdemi döntést hozzon.

Az ítéltábla hangsúlyozza, hogy a megismételt eljárásban a felperesek javára megítélendő sérelemdíjak összegének meghatározása során a károsodáskor (vagy annak feltételei megvalósulása esetén az elbíráláskor) fennállt ár- és értékviszonyok, valamint az összehasonlításra alkalmas, más ügyekben hozott döntések (bírói gyakorlat) figyelembevétele, összevetése és mérlegelése sem mellőzhető.

A Kúriának az elsőfokú bíróság által felhívott precedensértékű eseti döntése (Pfv.III.20.632/2024/8., BH2025.38.) nem a bírói gyakorlat, és az összehasonlításra alkalmas más ügyekben hozott döntésekben tükröződő értékszínvonal teljes mellőzésére ad felhatalmazást, hanem iránymutatást tartalmaz arra, hogy a hasonló hátrányokat elszenvedettek javára megállapított sérelemdíjakhoz nagyságrendileg igazodó összehatárokon belül, de az adott ügy egyedi körülményeinek feltárását és értékelését követően kell a bíróságnak a sérelemdíj összegét megállapítania.

A sérelemdíjak összegének meghatározása a károsodáskor/elbíráláskor fennállt ár-és értékviszonyok, valamint az összehasonlításra alkalmas, más ügyekben hozott döntések figyelembevétele nélkül az egységes elbírálás elvébe ütközik.

A megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak részletesen számba kell vennie a döntéshozatal időpontjáig az alperesek által az egyes felpereseknek különböző jogcímenként teljesített tőke és késedelmi kamat összegeket is, és erre tekintettel kell megállapítania az alperes által fizetendő, további sérelemdíjak és kártérítés mértékét.

A hatályon kívül helyezés tényére tekintettel az ítéltábla a másodfokú eljárás költségét a Pp. 386. § (3) bekezdése alapján az alábbiak szerint állapította meg.

A fellebbezési érték 64.664.900,- forint volt, így a feljegyzett illeték összege 2.500.000,- forint.

Az alperes a másodfokú perköltségre a 32/2003. (VIII.22.) IM rendelet 3.§. (2) bekezdés b) pontja és (5) bekezdés alapján tartott igényt azzal, hogy a jogi képviselője áfamentes; míg a felperesek a perköltségüket a 17/2024. (XII.9.) IM rendelet 3. § (2) bekezdése alapján áfát is tartalmazóan kérték megállapítani.

Erre tekintettel az ítéltábla az alperes javára 1.070.000,- forint, míg a felperesek, mint egyetemleges jogosultak javára 2.717.800,- forint másodfokú perköltséget állapított meg, amelyről a megismételt eljárásban az elsőfokú bíróságnak kell döntenie.

Győr, 2026. február 11.

Dr. Maurer Ádám sk.
sk.

Dr. Sarmon Hedvig sk.

Dr. Zsitva Ágnes

a tanács elnöke

előadó bíró

bíró